

Základní škola a Mateřská škola
Jakubčovice nad Odrou,
okres Nový Jičín, příspěvková organizace

ŠKOLNÍ VZDĚLÁVACÍ PROGRAM

Školní vzdělávací program pro předškolní vzdělávání č.j. MŠ-JAK-179/2010

OBSAH :

I. Identifikační údaje o mateřské škole	2
II. Obecná charakteristika školy	3
III. Podmínky vzdělávání	4
IV. Organizace vzdělávání	11
V. Charakteristika vzdělávacího programu.....	12
VI. Vzdělávací obsah	16
VII. Evaluační systém	21
VIII. Přílohy	22

Plán vzdělávacího obsahu a činností s ním

spojených - samostatná příloha ŠVP

I. Identifikační údaje o mateřské škole

Mateřská škola je součástí právního subjektu:

Základní škola a Mateřská škola Jakubčovice n.Odrou okres Nový Jičín, příspěvková organizace

Adresa právního subjektu: Jakubčovice n.Odrou, Školní 64, PSČ 742 36

Adresa mateřské školy: Jakubčovice n.Odrou, Sídliště 77, PSČ 742 36

IČO: **75027062**

Ředitelka příspěvkové organizace:

Mgr. Jiřina Máčková

Kontakty:

tel. 556 748 267

zsjakubcovice.mackova@centrum.cz

Zástupkyně ředitelky školy pro MŠ:

Stančíková Michaela

Kontakty:

tel.556 748 267

533 034 100

michaela.stancikova@seznam.cz

Zřizovatel školy:

Obec Jakubčovice n.Odrou

Zástupce zřizovatele:

Zdeňka Ambrožová, starostka obce

Kontakty:

tel. 556 748 489, mob.725 141 420

ou@jakubcovice.cz

**Název školního vzdělávacího programu
pro předškolní vzdělávání:**

Projednáni dokumentu:

Platnost dokumentu:

„ SPOLU DO ŽIVOTA“

na pedagogické radě 31.8.2017

od 1.9.2017 do následující aktualizace

II. Obecná charakteristika školy

a) Historie školy

Mateřská škola v Jakubčovicích n. Odrou byla uvedena do provozu 15. 3. 1967 a to jako Závodní MŠ „Štěrkoven a pískoven Olomouc“, provozovna Jakubčovice n. O. Součástí MŠ bylo jeselské oddělení. V roce 1984 jeselské oddělení zaniká a MŠ se stává od 1. 9. 1984 dvoutřídní, se čtyřmi pedagogickými pracovníci. V roce 1991 se počet pedagogů snížil o jednu učitelku. Od 1. 9. 2000 se z dvoutřídní MŠ stala jednotřídní MŠ, ale pro zvýšení počtu dětí se počet tříd v září 2003 zvýšil na dvě. Od roku 1994 se zřizovatelem MŠ stala Obec v Jakubčovicích n. Odrou. Od 1. 1. 2003 je MŠ součástí příspěvkové organizace Základní škola a Mateřská škola Jakubčovice n. Odrou. V létě roku 2008 prošla naše MŠ celkovou rekonstrukcí, zejména budovy. V roce 2015 byla provedena půdní vestavba a zřízena ložnice pro spaní jedné třídy. Bylo provedeno zateplení budovy. Školu navštěvují místní děti a děti z obcí Heřmánky, Dobešov, Klokočůvek, Odry, Loučky, Spálov nebo Heřmanice u Oder.

b) Současnost školy

Naše mateřská škola se nachází v klidné okrajové části vesnice. Svou kapacitou je dvoutřídní školou pro 45 dětí. Její součástí je školní kuchyň a jídelna, která po rekonstrukci poskytuje stravování i dětem a zaměstnancům ZŠ, která se nachází v blízkém sousedství. Od roku 2013 se vaří pro cizí strávníky. Původní nízká budova získala moderní vzhled i při zachování jejich některých typických znaků jako jsou pilíře a okna. Zejména tvarem střechy a svou barevností se stala nepřehlédnutelnou dominantou vesnice. Využily jsme možnost spolupodílet se, jak na novém efektivním vnitřním uspořádání prostoru školy již při návrzích architekta, tak i třeba při volbě barev kabátu naší nové mateřské školy. Nemalým dílem náš tým také přispěl svou iniciativou k zajištění vkusného a praktického vybavení a v úzké spolupráci s rodiči i k včasnému znovuootevření po rekonstrukci.

Budova je obklopena velkou zahradou, která byla nově ozeleněna a na podzim 2011 byla provedena celková revitalizace se začleněním prvků rozvíjející osobnost dětí. Celá zahrada nyní působí harmonicky, uceleným dojmem a dětem poskytuje různá zákoutí tolik potřebných, jak k jejich relaxaci, tak i k rozvíjení jejich znalostí a dovedností. Umístění budovy v dostupné blízkosti lesa, řeky a obecního hřiště, skýtá další významné možnosti ve vzdělávacích činnostech. Budova slouží od svého počátku k výchově dětí. V současné době jsou její **bezbariérové prostorové** podmínky plně využity pro kvalitní práci s dětmi a k zabezpečení moderního stravování. **Prostředí školy je přizpůsobeno podmínkám pro rozvoj dvouletých dětí.** Mateřská škola je otevřená ke komunikaci s veřejností, odborníky, školními i ostatními organizacemi v blízkém okolí. Velmi úzce spolupracuje s rodiči, místní ZŠ a OÚ.

III. Podmínky vzdělávání

1. Věcné (materiální a hygienické) podmínky

Naše mateřská škola získala po celkové rekonstrukci nejen nový vzhled, ale zejména větší prostory pro přímou výchovně vzdělávací činnost s dětmi. Jiné dispoziční uspořádání prostoru vyhovuje nejrůznějším frontálním, skupinovým i individuálním činnostem dětí. Zcela nová spojovací chodba je vhodně využívána jako přezouvárna a taktéž slouží jako malá galerie pro prezentaci dětských tvůrčích aktivit. Zde máme nové dřívě chybějící botníky a gardobiéry sloužící k zavěšení pláštěnek či ošacení k sušení v zimním období. Větší zajímavě řešené šatny poskytují nejen útulné prostředí k převlékání, ale jsou využívány k předávání důležitých každodenních informací rodičům o dění ve škole formou stálých nástěnek. Šatna tříd Berušek i Motýlů je vybavena novými šatními skříňkami. Každé dítě tak získalo svou skříňku a zvýšil se tak podstatně komfort pro děti i rodiče.

Všechna zdravotně hygienická zařízení (umývárny, toalety) v budově jsou nová, estetického vzhledu, odpovídají počtu dětí a antropometrickým požadavkům. Stejně tak i kvalitní lehátka určená k odpočinku dětí. Ta byla v herně Berušek uschovávána v praktických nově zhotovených skříních. Nyní jsou lehátka používána ve stálé ložnici a odpočívárně dětí v půdních prostorách školy, která vznikla po rekonstrukci. Vybudování tohoto prostoru jsme uvítaly nejen k vytvoření stálé ložnice, ale také k uschovávání pomůcek, které se běžně nepoužívají. Díky sponzorskému daru byl také v herně Motýlků zhotoven netradiční multifunkční nábytek ve tvaru věže, který slouží pro námětové hry a tělovýchovné aktivity. Do koutku Hudby byla pořízena nová skříň na uschovávání hudebních nástrojů a pomůcek. Koutek Divadla byl obohacen o nový pojízdný paraván, který slouží k hraní divadla anebo pro námětové hry.

Novým dětským nábytkem (židle, stoly) je vybavena stálá jídelna pro třídu Motýlku. V blízké budoucnosti bude nutné vyměnit stejný nábytek v obou třídách. Ve třídě Berušek byl obnoven nový nábytek, který se využil pro ukládání hraček a pomůcek a také nám pomohl rozčlenit prostor do koutků pro hry a činnosti dětí. Ve třídě Motýlku se také částečně obnovil nábytek s úložnými boxy, proto mohla být většina část hraček, pomůcek, náčiní v nich umístěna tak, aby je děti dobře viděly, mohly si je samostatně brát a zároveň se vyznaly v jejich uložení. Do herny byla pořízená nová polykarpová stavebnice a nové tělocvičné nářadí. Toto nové vybavení krásně doplnilo již stávající zakoupené moderní kuchyňky a zhotovené koutky s pojízdnou výtvarnou skříňkou a s polykarpovou stavebnicí pro třídu Berušek a s pískovničkami v obou třídách. Vybavení hračkami, pomůckami, náčiním, materiály a doplňky má standardní úroveň. Je průběžně obnovováno, doplňováno a pedagogy využíváno. Jsou stanovena pravidla pro jejich využívání jak pedagogy, tak i dětmi.

Kancelář zástupkyně ředitelky je vybavena počítačem s internetovým připojením a ve třídě Motýlku je instalován počítač s internetovým připojením pro vzdělávání a hru dětí. Tento počítač využívají i učitelky pro zpracovávání třídní dokumentace, vyhledávání zajímavostí k činnostem s dětmi, odborných informací, atd.

Obě třídy jsou vybaveny televizními přijímači, které však využíváme pouze ve spojení s videorekordérem nebo DVD přehrávačem. Ke každodenní práci s dětmi máme v každé třídě kvalitní HiFi systém.

Děti se samy svými výtvary podílejí na úpravě a výzdobě interiéru budovy. Prostředí je upraveno tak, aby dětské práce byly dětem i jejich rodičům přístupné. Estetizaci prostředí i vedení dětí k ní je v naší mateřské škole věnována velká pozornost.

Bezpečné prostředí zahrady poskytuje dětem i pedagogům mnohostranné využití v každém ročním období a v co největší míře jsou činnosti přenášeny ven, což nám umožňují terasy a přímé východy ze tříd na zahradu. Vybavení zahrady má velmi dobrou úroveň. Na podzim 2011 byla provedena celková revitalizace zahrady se začleněním prvků rozvíjející osobnost dětí. Celá zahrada nyní působí harmonicky, uceleným dojmem a dětem poskytuje různá zákoutí tolik potřebných, jak k jejich relaxaci, tak i k rozvíjení jejich znalostí a dovedností. Je opatřena různými prvky, pérovacími houpačkami, věží pro rozvoj pohybových dovedností a také brouzdalištěm, které je obloženo dřevěnými prkny. Máme také dvě prostorná pískoviště v přírodním stylu. Na zahradě máme zhotoven zahradní domek, který nám zainvestoval zřizovatel. Domek slouží k uchovávání sezonních věcí a pomůcek na pobyt venku. Zkvalitněním všech podmínek se samozřejmě zvýšila i kvalita pracovního prostředí všech zaměstnanců.

2. Životospráva

Správnou životosprávou zajišťujeme vhodným uspořádáním dne, které respektuje biorytmus dětí, fyziologické a individuální potřeby dětí, vyvážené střídání různých aktivit (činnosti a odpočinek, strava, pohyb), pružně reaguje na vzniklé situace a podmínky.

a) Velkým přínosem v této oblasti je i vlastní kuchyň. Stravování v naší škole vždy mělo velmi dobrou úroveň. Samozřejmostí je dodržování požadovaných hygienických a technologických postupů při přípravě pokrmů. Strava je podávána ve vhodných časových intervalech, má doporučenou kalorickou hodnotu (dostatek minerálů, vlákniny, stopových prvků, vápníků) a je esteticky upraveno. Naším zájmem je stálá péče o kvalitní zdravou výživu, která výrazně ovlivňuje tělesnou a duševní pohodu dětí. Proto je nutné ve společném stravování MŠ a ZŠ zohledňovat potřeby dětí předškolního věku. Přihlížíme na individuální zvláštnosti ve vyživovacích a stravovacích návycích dětí i ve spolupráci s rodiči. Organizace stravování a pitného režimu podporuje samostatnost dětí a vede je k dodržování hygienických návyků. Pitný režim je zajištěn po celý den (ve třídách a v letních měsících i při pobytu venku) a jsou uspokojovány individuální potřeby dětí.

b) Pohybové aktivity jsou každodenní součástí programu. Prostředí uvnitř budovy svým uspořádáním umožňuje dostatečný a bezpečný prostor pro pohybové aktivity, při kterých děti dodržují stanovená pravidla. Pomůcky pro tělesný rozvoj jsou standardní a je nutné jejich doplňování a obměňování. V roce 2015 byly zakoupeny nové prvky ke cvičení, které slouží jak pro cvičení vevnitř, tak je můžeme přenést na cvičení ven. Je dodržován pravidelný pobyt venku, který dětem poskytuje nejvíce prostoru pro pohybové aktivity. Přičemž dbáme na pestrou obsahovou nabídku, ze které si dítě volí. Také zahrada nám umožňuje v dostatečné míře rozvíjet pohybové činnosti dětí. Dostatečně využíváme i přirozené prostředí (les, louky). Pro využití zdravého prostředí k pohybu dětí nám velmi pomáhá most přes řeku (významné zkrácení cesty do lesa...) a také vybudování sportovního areálu obcí v těsné blízkosti MŠ.

c) Odpočinek dětí přizpůsobujeme individuálním a věkovým potřebám dětí. Je řešen spánkem, klidem na lehátku nebo volnějšími činnostmi (prohlížení knih, individuální práce uč. s dítětem). Vše záleží na dobré znalosti učitelky potřeb jednotlivých dětí a také na konzultaci s rodiči. Děti spí či odpočívají na kvalitních lehátkách, která vyhovují hygienickým požadavkům a počtu dětí. Po přestavbě v roce 2015 byla v půdních prostorách vybudována stálá ložnice, zde odpočívají děti ze třídy Berušek a děti ze třídy Motýlků, které mají potřebu odpočinku a tím jsou uspokojovány individuální potřeby dětí v době spaní a odpočinku. Získali jsme tak opravdu klidnou zónu pro děti, které potřebují spánek. Dětem, které potřebu spánku nemají se může individuálně v přízemí věnovat druhá učitelka.

3. Psychosociální podmínky

Klademe důraz na vytváření bezpečného sociálního prostředí, které inspiruje, přispívá ke spokojenosti, ovlivňuje kladně zdravotní i psychický stav a zlepšuje výkon všech zúčastněných na životě v mateřské škole. Snažíme se vytvářet dobré vzájemné vztahy mezi všemi v mateřské škole i okolí. Neboť právě tyto vztahy se významně podílejí na rozvíjení sociálního a emočního klimatu. Uvědomujeme si, že sociální klima mateřské školy je přímým vzorcem sociálního chování, který děti napodobují a který se promítá do jejich dalšího vývoje. Proto zejména učitelky v naší mateřské škole přijímají ve výchovně vzdělávacím procesu roli facilitátora – stávají se tedy dítěti průvodcem a partnerem na jeho cestě za poznáním, vnímají celou osobnost dítěte, naslouchají mu, snaží se ho získat pro spolupráci, podporují jeho samostatnost a sebevědomí, vedou ho k citovému prožívání vztahů k okolí. **Snažíme se, aby se prostředí mateřské školy stalo pro všechny zúčastněné pohodovým a radostným, neboť právě taková atmosféra prostředí pomáhá otvírat dětská srdce.**

4. Organizace

Mateřská škola v denním programu strukturuje každodenní činnosti a hru, které tvoří běžný denní režim, se kterým děti seznámí a který je uspokojuje. Připravujeme ho se zřetelem na potřeby vývoje dětí, je pružný, umožňuje nám např. klidnou adaptaci nových dětí, začleňování zvláštních akcí (divadelní představení, exkurze, výlety, plavání...), umožňuje nám reagovat na aktuálně vzniklé situace (průběžné příchody, nálada skupiny..) tak, abychom mohli vytvářet pohodu a radost z pobytu v mateřské škole. **Pružný denní program umožňuje volný průběh činností, dopřává dětem dostatek času k dokončení své hry či činnosti, jež si vybírají samy po celé třídě, zejména pak v koutcích aktivit.** Je vhodně přizpůsoben jak pro homogenní, tak pro heterogenní skupinu dětí. Denní program má vyvážený poměr aktivity a klidu. Své pevné místo proto v něm mají jak řízené zdravotně preventivní pohybové aktivity (tělesná výchova, různé formy ranního cvičení), tak i volný pohyb a to především venku (pohybové hry, volný pohyb, pohyb v přírodním terénu) a také relaxační chvílky a odpočinek. Významnou součástí našeho denního programu je společné sdílení, kde se učíme naslouchat jeden druhému (ušima, očima i srdíčkem). Také společné stanovení si a dodržování jasných pravidel (dětmi i dospělými) má stejně jako komunikace a spolupráce s rodiči své pevné místo v našem denním programu.

5. Řízení mateřské školy

Mateřská škola je součástí příspěvkové organizace Základní škola a Mateřská škola Jakubčovice n.Odrou a její ředitelka Mgr. Jiřina Máčková jmenovala **zástupkyní ředitelky pro MŠ Michaelu Stančíkovou**. Její prioritou ve vedení mateřské školy je participativní a týmové řízení. Což znamená, že každý člen týmu je stejně důležitý pro dobré a kvalitní fungování mateřské školy a plnění společně vytýčených či stanovených cílů. Zástupkyně ředitelky deleguje některé své pravomoci a úkoly na členy týmu. Vede členy k odpovědnosti za svou práci a usiluje o spravedlivé hodnocení všech členů a ocenění výsledků jejich práce. Poskytuje prostor pro kreativitu a spolupráci členů týmu a podporuje ji. Posiluje tak jejich sebedůvěru a zdravé sebevědomí. Neméně důležitou prioritou vedení mateřské školy je dobrá prezentace práce školy na veřejnosti, spolupráce s různými subjekty a hájení zájmů mateřské školy ve prospěch všech zúčastněných na životě mateřské školy (dětí, zaměstnanci, obecní úřad, rodiče). Při plánování pedagogické práce a chodu mateřské školy se vedení opírá o předchozí analýzu a využívá zpětné vazby. Máme také na mysli, že my všichni jsme tady pro děti – ne ony pro nás.

6. Personální a pedagogické zajištění

Mateřská škola spoléhá na učitelku, která je hlavním a integrujícím činitelem MŠ. Na jejich profesních a osobních kvalitách závisí úspěšnost vzdělávacích cílů. Učitelka se také stává pro děti modelem při osvojování a rozvíjení jejich různých sociálních dovedností. Náš pedagogický tým si tyto skutečnosti uvědomuje a snažíme se přijmout žádoucí postoj k vlastní práci a roli učitelky ve třídě: nebýt středem všeho dění, avšak ani pouhým dozorem, ale být s dětmi a mezi nimi a svými odbornými přístupy a metodami usnadňovat dětem dělat to, co chtějí, co jim přináší radost a obohacení.

Osobnostní a profesní růst jednotlivců bezesporu posiluje a motivuje celý tým. Snaha o sebezdokonalování je o to cennější, pokud vyvěrá z vlastních potřeby a iniciativy jednotlivců. Momentálně jsou v naší mateřské škole tři učitelky plně aprobovány pro výkon tohoto povolání. Plnění edukačních cílů výrazně ovlivňují všichni zaměstnanci, tudíž všichni zaměstnanci jsou nedílnou součástí školy.

Provoz mateřské školy a školní jídelny zajišťuje školnice, která je současně i topičem. Je cennou součástí každodenního programu školy, úzce spolupracuje s učitelkami i dětmi.

Pět kroků k našemu úspěšnému fungování jako týmu

Pozitivní vzájemná závislost – úspěšnost týmu závisí na spolupráci a na úspěchu každého člena

Individuální zodpovědnost – jsem zodpovědný sám za sebe a hodnocen ostatními členy

Přímá interakce – při plnění úkolu diskutuji s ostatními a mohu získat jejich pomoc kdykoliv

Sociální dovednosti – komunikace, rozhodování, budování důvěry, zvládání konfliktů, vedení

Hodnocení – sebereflexe, autoevaluace týmu, růst všech členů

Složení našeho týmu

Pedagogické pracovnice: **tři učitelky a chůva**

Provozní zaměstnanci: školnice a topič

7. Spoluúčast rodičů

Spolupráce s rodinou je jedním z principů našeho programu a také součástí filozofie naší mateřské školy. Uvědomujeme si, že rodina má ve výchově dítěte primární a nezastupitelnou roli. Proto se snažíme rozpoznávat vlivy rodiny a citlivě je využívat k navazování otevřeného partnerského vztahu, který je založen na základě vzájemného respektu, důvěry a utváření pocitu sounáležitosti života rodiny se životem školy. **Chápeme rodiče jako nejdůležitější partnery a na vztazích s nimi nám velmi záleží.** Naše škola proto rodičům nabízí možnost spoluúčasti při edukaci v mateřské škole různými způsoby: individuální adaptační program, každodenní komunikace, zapojení rodičů ve třídě, příprava společných akcí, návštěva potenciálních rodičů s dítětem v MŠ, pokud chtějí, mohou spolupracovat na tvorbě programu školy a individuálního plánu jejich dítěte, poskytnutí informací o prospívání dítěte i o jeho individuálním pokroku v rozvoji i učení. Tyto neformální kontakty jsou velmi důležité a vyhovují rodině i pedagogům. Neméně důležitá forma vzájemné spolupráce a komunikace s rodiči probíhá v naší mateřské škole nepřímo tedy formou nástěnek, příspěvků v obecním zpravodaji a také plněním malých dobrovolných domácích úkolů. Pozitivní zkušenost máme se spoluprací prarodičů, kteří plní v životě dětí důležitou roli a stávají se tak i oni našimi partnery.

IV. Organizace vzdělávání

Provoz mateřské školy je po dohodě se zřizovatelem, v souladu s potřebami dětí, podle místních podmínek a potřeb zákonných zástupců dětí stanoven na dobu 6.15 – 15.45 hod. Denní program školy zohledňuje psychosociální podmínky, je flexibilní, respektuje vývojové a věkové zvláštnosti dětí předškolního věku, poskytuje dostatek prostoru pro individuální rozvoj, rozmanité činnosti, zejména hru, poskytuje dostatek prostoru pro rozvíjení komunikace, spolupráce a vzájemných vztahů.

Vzdělávání v našem předškolním zařízení se zpravidla organizuje pro děti ve věku **od dvou** do šesti let (do 7,5 let). Organizační zajištění jednotlivých tříd má různý nestandardní charakter (podle věkového složení dětí). Nyní pracují dvě třídy heterogenní. Toto dělení tříd je spíše formální, neboť dochází k prolínání dětí a ke společným činnostem v době scházení, někdy při pobytu venku a zejména v odpoledních spontánní hrách a aktivitách dětí a v obou třídách je uplatňován stejný způsob práce v duchu filozofie školy. Děti jsou zařazovány do tříd podle individuálních potřeb, věku a dle dohody s rodiči. Podmínky a možnosti přijímání dětí do MŠ jsou stanoveny ve Školním řádu mateřské školy a v samostatné směrnici.

Všichni účastníci organizace a provozu mateřské školy se řídí školním řádem, organizačním řádem a jeho směrnici, které jsou zpracovány v souladu s platnými předpisy a zákony pro oblast školství. Dále dodržují společně zvolená pravidla společného soužití.

V. Charakteristika vzdělávacího programu

a) Filozofie školy

Spolu s rodinou vést dítě do života tak, aby v jeho dalším životě platila slova Roberta Fulghuma:

„Všechno, co potřebuji znát, jsem se naučil v mateřské škole.“

b) Dlouhodobé cíle školy

- doplňovat rodinnou výchovu na základě partnerských vztahů
- vytvářet optimální podmínky pro všestranný rozvoj dětí i dospělých (zajistit zdraví, duševní pohodu, příznivou atmosféru, sebevzdělávání)
- předávat a zprostředkovávat všem dětem základní životní zkušenosti v přirozeném prostředí vrstevníků a usnadňovat jim tak jejich další životní i vzdělávací cestu (klíčové kompetence)
- přistupovat k dítěti jako k jedinečné a neopakovatelné osobnosti (individualizace)
- mateřská škola otevřená ke komunikaci a spolupráci

K vývoji naší práce přispěla práce podle Rámcového programu pro předškolní vzdělávání ((MŠMT - březen 2001), další vzdělávání a studium odborné literatury. Avšak zásadní vliv na pojetí naší koncepce mělo seznámení se vzdělávacím programem „Začít spolu“ v roce 2002. V té době se škola zamýšlela nad vytvořením **vlastního vzdělávacího programu**, sestaveného na základě našich zkušeností, konkrétních podmínek a tedy i s využitím některých prvků alternativního programu „Začít spolu“. Naším hlavním cílem bylo vytvořit si takový program, který bude plně orientován na dítě. Znamenalo to však především změnu pedagogického myšlení, což znamená především práci pedagogů na sobě samých. Zásadní změnou byla také změna prostředí, které jsme upravily tak, aby aktivizovalo děti k chtění učit se a bylo podnětné pro vývoj důležitých charakteristických rysů osobnosti potřebných pro uplatnění v jejich budoucím životě. Tato naše cesta není konečná. Stále nacházíme nové poznatky, zkušenosti, znalosti a dovednosti v oblasti pedagogicko-psychologické, diagnostické a ty všechny se snažíme využívat při vytváření nových programů a projektů, které nejen děti, ale i nás dospělé posunou dále k dosažení našich cílů.

V současné době při zpracovávání či aktualizaci našeho Školního vzdělávacího programu pro předškolní vzdělávání vycházíme z **RVP PV** vydaného VÚP Praha v roce **2004**, z alternativního programu „Začít spolu“, odborné literatury, současných podmínek a tvořivosti pedagogů.

c) Východiska našeho školního programu

- dítě jako jedinečná osobnost
- rozvíjení možností vlastního potenciálu dětí
- učení hrou a činnostmi
- bezpečné prostředí a podpůrná atmosféra

d) Principy našeho školního programu:

- individuální přístup ke každému dítěti
- samostatné rozhodování a přijímání zodpovědnosti za svá rozhodnutí
- rozvíjení schopností, znalostí a dovedností dítěte prostřednictvím podnětného prostředí
- podpora účasti rodin na vzdělávacím programu

e) Uplatňované formy a metody práce

V naší MŠ je vzdělávání dětí uskutečňováno hrou, spontánními činnostmi i didakticky zacílenými činnostmi skupinovými, frontálními, individuálními i formou párovou a formou samostatné práce. Tyto činnosti jsou vzájemně provázané, vyvážené (intelektuálního a pracovního charakteru) a jsou vedeny na základě učení prožitkového, situačního, integrovaného a kooperativního. Učitelka zde přijímá roli facilitátora a také vhodně využívá spontánního sociálního učení. Aktivita jsou střídány relaxačními a odpočinkovými činnostmi.

K metodám, které v práci s dětmi používáme, patří metody klasické (metody slovní, názorně – demonstrační a dovednostně - praktické), metody aktivizující (diskusní a didaktické hry) a také komplexní výukové metody (skupinová a kooperativní výuka i partnerská výuka).

Tyto metody práce praktikujeme:

- zejména v koutcích aktivit
- prostřednictvím motivačního kruhu (seznámení s tématem, mapování stupně znalostí dětí o tématu...) a hodnotícího kruhu (sebehodnocení dětí, uč. zvolí dle časového prostoru dobu)
- prostřednictvím hudebně tvořivé dramatiky
- prostřednictvím literárně tvořivé dramatiky
- prostřednictvím tělovýchovného cvičení
- během pobytu venku

f) Vzdělávání dětí s SVP

Při vzdělávání dětí s SVP spolupracuje naše škola se školským poradenským zařízením. Zodpovědnou osobou za systém péče o děti s SVP je ředitelka školy. Ředitelka školy pověřuje učitele sestavením IVP, PLPP a komunikace se zákonným zástupcem. PLPP a IVP má písemnou podobu.

V rámci prevence školní neúspěšnosti je v naší škole poskytován předmět speciální pedagogické péče pro děti s SVP.

g) Vzdělávání dětí nadaných a mimořádně nadaných

Pokud se u dítěte projeví mimořádné nadání v jedné nebo více oblastech, doporučíme rodičům dítěte vyšetření ve školském poradenském zařízení. Do doby než vyšetření proběhne a škole je školským poradenským zařízením doručeno doporučení ke vzdělávání dítěte, postupujeme při vzdělávání takového dítěte zpravidla podle PLPP. Pokud školské poradenské zařízení identifikuje mimořádné nadání dítěte a doporučí vypracování individuálního vzdělávacího plánu, postupujeme při jeho zpracování, realizaci a vyhodnocování v úzké spolupráci s rodiči dítěte a školským poradenským zařízením.

h) Profilace mateřské školy

Osobnostní zaměření kmenových pedagogických pracovníků umožňuje nabízet dětem zájmové činnosti a to hru na flétnu a výtvarné tvoření. Tyto zájmové činnosti probíhají v rámci denního programu v odpoledních hodinách a každá jednou týdně (kroužek-ne).

Výtvarné tvoření

Záměrem této zájmové aktivity je zajímavým způsobem děti seznamovat s různými druhy výtvarných technik, s výtvarnými materiály, ale také rozvíjet a upevňovat jejich výtvarné dovednosti s těmito materiály. Výtvarné tvoření je určeno především pro starší děti, které projevují zájem o výtvarné činnosti a aktivity s nimi spojené. Většinou jsou to děti, které mají vlohy a schopnosti pro tyto činnosti a pomocí našeho výtvarného tvoření si mohou dále rozvíjet tento svůj potenciál. Výtvarné tvoření je určeno ale také pro děti, kterým výtvarné činnosti pomohou rozvíjet jemnou motoriku anebo překonávat jiný handicap. Pracujeme zde se skupinkou nejvýše 10 dětí. Děti tvoří individuálně nebo využíváme kooperativního učení a to zejména při vytváření náročnějších výtvarných produktů. Výtvarné práce používáme k estetizaci a prezentaci školy. Účastníme se různých výtvarných soutěží, kde jsme již získali nejedno ocenění.

Veselé pískání – zdravé dýchání

Záměrem této zájmové aktivity je hravým způsobem s dětmi procvičovat a upevňovat správné břišní dýchání. To znamená správnou techniku prodlouženého nádechu nosem a zvyšovat prodlužování výdechové fáze ústy. Proto je hra na flétnu určena především dětem, které mají problémy s častou nemocností dýchacích cest, s tempem mluvního projevu, s koordinací a jemnou motorikou. Samozřejmě je hra na flétnu velmi vhodná pro děti s hudebními schopnostmi, které si tak rozšiřují svou muzikálnost. Na flétnu hrají děti staršího věku a pracujeme se skupinkou nejvýše 10 dětí.

K naší práci s dětmi v této zájmové činnosti využíváme metodiku pana Václava Žilky „Veselé pískání – zdravé dýchání“. K samotnému nácviku hry na flétnu přistupujeme postupně dle získaných dovedností dětí. Hru na flétnu uskutečňujeme formou frontální, skupinovou, párovou a také sólovou s individuálním přístupem ke každému dítěti podle potřeby. Hlavním zdrojem vlastního nácviku je nápodoba hry učitelky. Získané dovednosti dětí ve hře na flétnu využíváme při různých příležitostech jako jsou různá slavnostní vystoupení nebo i v běžných hudebních aktivitách ve třídě.

Logopedická prevence a náprava řeči

Dlouhodobě jsme v diagnostické činnosti sledovaly neodpovídající úroveň výslovnosti našich dětí. Postupně jsme proto získávaly poznatky o prevenci vad řeči, kterou bychom byly schopné dětem poskytnout samy v průběhu vzdělávání. Avšak jedná se skutečně o preventivní činnosti jako je gymnastika mluvidel, sluchová, dechová a rytmická cvičení... Protože samotnou nápravu řeči mohou provádět pouze odborníci, obrátily jsme se na Speciální pedagogické centrum v Ostravě, které nám podle potřeby poskytuje jak metodickou pomoc, tak umožňuje našim rodičům odbornou besedu na téma „Logopedické vady a jejich včasná náprava“. Dětem je dále umožněna depistáž (zjištění úrovně dětské výslovnosti) a logoped navrhuje další postup (prevenci nebo již nutnou nápravu).

VI. VZDĚLÁVACÍ OBSAH

1. Obsah předškolního vzdělávání

Záměrem předškolního vzdělávání je dovést dítě na konci předškolního období k tomu, aby v rozsahu svých osobních předpokladů získalo věku přiměřenou fyzickou, psychickou i sociální samostatnost a základy kompetencí důležitých pro jeho další rozvoj a učení, pro život a vzdělávání: základy pro zdravé sebevědomí a sebejistotu, pro schopnost být samo sebou a zároveň se přizpůsobit životu v sociální komunitě, v kulturní a multikulturní společnosti, základ

pro celoživotní učení i základy pro schopnost jednat v duchu základních lidských a etických hodnot – to vše na úrovni přizpůsobené věku předškolního dítěte, elementárním možnostem jeho chápání a vidění světa i přirozeným životním souvislostem okolnostem, v nichž dnešní dítě vyrůstá.

a) Rámcové cíle předškolního vzdělávání

1. Rozvíjení dítěte a jeho schopnosti učení.
2. Osvojení si základů hodnot, na nichž je založena naše společnost.
3. Získání osobní samostatnosti a schopnosti projevit se jako samostatná osobnost působící na své okolí.

b) Klíčové kompetence pro etapu předškolního vzdělávání

1. Kompetence k učení.
2. Kompetence k řešení problémů.
3. Kompetence komunikativní.
4. Kompetence sociální a personální.
5. Kompetence činnostní a občanské.

c) Vzdělávací oblasti předškolního vzdělávání

Vzdělávání dítěte předškolního věku se uskutečňuje prostřednictvím dílčích vzdělávacích cílů strukturovaných v pěti vzdělávacích oblastech vyplývajících z přirozených úrovní, na nichž probíhají životní projevy člověka a směřuje k cílovým předpokladům (kompetencím) dítěte na konci předškolního období. Tyto oblasti se vzájemně propojují a ovlivňují a vytvářejí společně fungující celek, v životní skutečnosti nedělitelný. K jednotlivým oblastem jsou stanoveny odpovídající dílčí vzdělávací cíle, jejichž průběžné naplňování vede k dosahování dílčích kompetencí (výstupů), které jsou základem pro postupné budování již výše uvedených klíčových kompetencí.

1. Biologická - „Dítě a jeho tělo“

- Záměr - stimulovat a podporovat růst, neurosvalový vývoj, fyzickou pohodu, tělesnou zdatnost, pohybovou a zdravotní kulturu, pohybové a manipulační dovednosti, sebeobslužné dovednosti, zdravé životní návyky a postoje
- Dílčí cíle
- uvědomění si vlastního těla
 - rozvoj pohybových schopností a zdokonalování dovedností v oblasti hrubé i jemné motoriky (koordinace a rozsahu pohybu, dýchání, koordinace ruky a oka apod.), ovládnutí pohybového aparátu a tělesných funkcí
 - rozvoj a užívání všech smyslů
 - rozvoj fyzické i psychické zdatnosti
 - osvojení si věku přiměřených praktických dovedností
 - osvojení si poznatků o těle a jeho zdraví, o pohybových činnostech a jejich kvalitě
 - osvojení si poznatků a dovedností důležitých k podpoře zdraví, bezpečí, osobní pohody i pohody prostředí
 - vytváření zdravých životních návyků a postojů jako základů zdravého životního stylu

2. Psychologická - „Dítě a jeho psychika“

- Záměr - podporovat duševní pohodu, psychickou odolnost a zdatnost, rozvoj intelektu, řeči a jazyka, poznávacích procesů a funkcí, citů, vůle, sebepojetí, sebnahlížení, kreativity, sebevyjádření, rozvíjet vzdělávací dovednosti, poznávání a učení

a) Jazyk a řeč

- Dílčí cíle - rozvoj řečových schopností a jazykových dovedností receptivních (vnímání, naslouchání, porozumění) i produktivních (výslovnosti, vytváření pojmů, mluvního projevu, vyjadřování)
- rozvoj komunikativních dovedností (verbálních i neverbálních) a kultivovaného projevu
 - osvojení si některých poznatků a dovedností, které předcházejí čtení i psaní, rozvoj zájmu o psanou podobu jazyka i další formy sdělení verbální i neverbální (výtvarné, hudební, pohybové, dramatické)

b) Poznávací schopnosti a funkce, představivost a fantazie, myšlenkové operace

- Dílčí cíle - rozvoj, zpřesňování a kultivace smyslového vnímání, přechod od konkrétně názorného myšlení k myšlení slovně-logickému (pojmovému), rozvoj paměti a pozornosti, přechod od bezděčných forem těchto funkcí k úmyslným, rozvoj a kultivace představivosti a fantazie
- rozvoj tvořivosti (tvořivého myšlení, řešení problémů, tvořivého sebevyjádření)
 - posilování přirozených poznávacích citů (zvědavosti, zájmu, radosti z objevování apod.)
 - vytváření pozitivního vztahu k intelektuálním činnostem a k učení, podpora a rozvoj zájmu o učení
 - osvojení si elementárních poznatků o znakových systémech a jejich funkci (abeceda, čísla)
 - vytváření základů pro práci s informacemi

c) Sebeпоjetí, city, vůle

- Dílčí cíle - poznávání sebe sama, rozvoj pozitivních citů ve vztahu k sobě (uvědomění si vlastní identity, získání sebevědomí, sebedůvěry, osobní spokojenosti)
- získání relativní citové samostatnosti
 - rozvoj schopnosti sebeovládání
 - rozvoj schopnosti citové vztahy vytvářet, rozvíjet je a city plně prožívat
 - rozvoj poznatků, schopností a dovedností umožňujících pocity, získané dojmy a prožitky vyjádřit
 - rozvoj a kultivace mravního i estetického vnímání, cítění a prožívání
 - získání schopnosti záměrně řídit svoje chování a ovlivňovat vlastní situac

3. Interpersonální - „Dítě a ten druhý“

- Záměr - podporovat utváření vztahů dítěte k jinému dítěti či dospělému, posilovat, kultivovat a obohacovat jejich vzájemnou komunikaci a zajišťovat pohodu těchto vztahů

- Dílčí cíle - seznamování s pravidly chování ve vztahu k druhému
- osvojení si elementárních poznatků, schopností a dovedností důležitých pro navazování a rozvíjení vztahů dítěte k druhým lidem
 - posilování prosociálního chování ve vztahu k ostatním lidem (v rodině, v mateřské škole, v dětské herní skupině apod.)
 - vytváření prosociálních postojů (rozvoj sociální citlivosti, tolerance, respektu,

- přizpůsobivosti apod.)
- rozvoj interaktivních a komunikativních dovedností verbálních i neverbálních
- rozvoj kooperativních dovedností
- ochrana osobního soukromí a bezpečí ve vztazích s druhými dětmi i dospělými

4. Sociálně-kulturní - „Dítě a společnost“

- Záměr - uvést dítě do společenství ostatních lidí, do života v lidské společnosti i do světa kultury a umění, utvářet potřebné dovednosti, návyky, postoje, přijmout základní všeobecně uznávané společenské, morální a estetické hodnoty, podílet se na utváření společenské pohody
- Dílčí cíle
- poznávání pravidel společenského soužití a jejich spoluvytváření v rámci přirozeného sociokulturního prostředí, porozumění základním projevům neverbální komunikace obvyklým v tomto prostředí
 - rozvoj schopnosti žít ve společenství ostatních lidí (spolupracovat, spolupodílet se), přináležet k tomuto společenství (ke třídě, k rodině, k ostatním dětem) a vnímat a přijímat základní hodnoty v tomto společenství uznávané
 - rozvoj základních kulturně společenských postojů, návyků a dovedností dítěte
 - rozvoj schopnosti projevat se autenticky, chovat se autonomně, prosociálně a aktivně se přizpůsobovat společenskému prostředí a zvládat jeho změny
 - vytvoření povědomí o mezilidských morálních hodnotách
 - seznamování se světem lidí, kultury a umění, osvojení si základních poznatků o prostředí, v němž dítě žije
 - vytváření povědomí o existenci ostatních kultur a národností
 - vytvoření základů aktivních postojů ke světu, k životu, pozitivních vztahů ke kultuře a umění, rozvoj dovedností umožňujících tyto vztahy a postoje vyjadřovat a projevat
 - rozvoj společenského i estetického vkusu

5. Enviromentální - „Dítě a svět“

- Záměr - založit u dítěte elementární povědomí o okolním světě a jeho dění, vlivu člověka na životní prostředí, vytvořit základy pro otevřený a odpovědný postoj dítěte (člověka) k životnímu prostředí
- Dílčí cíle
- seznamování s místem a prostředím, ve kterém dítě žije, a vytváření pozitivního vztahu k němu
 - vytváření elementárního povědomí o širším přírodním, kulturním i technickém prostředí, o jejich rozmanitosti, vývoji a neustálých proměnách
 - poznávání jiných kultur
 - pochopení, že změny způsobené lidskou činností mohou prostředí chránit a zlepšovat, ale také poškozovat a ničit
 - osvojení si poznatků a dovedností potřebných k vykonávání jednoduchých činností v péči o okolí při spoluvytváření zdravého a bezpečného prostředí a k ochraně dítěte před jeho nebezpečnými vlivy
 - rozvoj úcty k životu ve všech jeho formách
 - rozvoj schopnosti přizpůsobovat se podmínkám vnějšího prostředí i jeho změnám
 - vytvoření povědomí o vlastní sounáležitosti se světem, s živou a neživou přírodou, lidmi, společností, planetou Zemí

2. Vzdělávací obsah školního vzdělávacího programu

Sám název našeho ŠVP „**Spolu do života**“ vyjadřuje nejen spojitost s myšlenkami alternativního programu „Začít spolu“, ale zavazuje nás v duchu filozofie naší školy předávat a zprostředkovávat všem dětem základní životní zkušenosti v přirozeném prostředí vrstevníků a usnadňovat jim tak jejich další životní i vzdělávací cestu. Proto považujeme přípravu vzdělávacího obsahu v naší práci za jednu z nejdůležitějších.

Uvědomujeme si, že dětství je dobou, v níž se odehrávají zásadní změny ve vývoji dítěte, přičemž nejintenzivnější růst a vývoj probíhá v době předškolní. Je prokázán význam této počáteční etapy v celku lidského života, jelikož právě v tomto období se zakládají a rozvíjejí elementární a východiskové kvality jedince.

Vzhledem k předpokladu, že většina dětí prochází předškolním vzděláváním v průběhu tří až čtyř let, pokládáme za správné, aby se každému dítěti v této době dostalo co nejrozmanitější a zajímavé nabídky námětů, témat i činností k rozvíjení jeho celé osobnosti. Z tohoto důvodu nevolíme vzdělávací obsah např. na dobu dvou nebo tří let, ale připravujeme každoročně nový. Při jeho plánování máme vždy na mysli, aby byl smysluplný, vycházel z dosavadních zkušeností dětí a zejména ze skutečného života.

Tento postup nám také umožňuje vedle naplňování cílů předškolní výchovy plnit námi stanovené aktuální záměry a cíle, které vychází z analýzy předešlého vzdělávacího obsahu školního programu, také složení dětí ve třídách a diagnostické činnosti pedagogů. Zpracování vzdělávacího obsahu dle požadavků RVP PV uvádíme vždy v samostatné příloze ŠVP PV, tedy v Plánu vzdělávacího obsahu a činností s nimi spojených. Tento způsob práce je pro nás pedagogy určitě náročnější, avšak vede nás k tvořivosti, k sebezdokonalování a také ke konstruktivní autoevaluaci.

Vzdělávací obsah v naší mateřské škole je společný pro obě třídy, neboť z organizačních důvodů dochází k prolínání dětí a ke společným činnostem v době scházení, někdy v pobytu venku a zejména v odpoledních spontánních hrách a aktivitách dětí. Stejný vzdělávací obsah (tematické zaměření) tak umožňuje pedagogům z obou tříd vzájemně v činnostech navazovat v průběhu celého dne i týdne a také reagovat na vzniklé situace a podněty dětí z obou tříd.

Hlavní téma neboli název samostatného vzdělávacího obsahu vyjadřuje motivaci, která děti provází více či méně po celou dobu. Vlastní obsah je pak vyjádřen v podobě tematických celků – integrovaných bloků či projektů, které volíme tak, aby zasahovaly všechny vzdělávací oblasti a staly se tak průřezovými. Jsou v souladu se vzdělávací nabídkou RVP PV, vzájemně na sebe navazují a doplňují se. Jejich počet a složení se mění dle jejich charakteru, předpokládané časové dotaci a vhodných podmínek.

Pedagogický záměr, který je formulován u jednotlivých integrovaných bloků a projektů, vyjadřuje postoje, dovednosti a poznatky, kterým bude učitelka věnovat pozornost. Z tohoto pedagogického záměru vycházíme při volbě dílčích cílů, které jsou určeny pro učitelky a výběru možných výstupů, které děti mohou na základě jejich plnění prostřednictvím činností dosáhnout. Očekávané výstupy nemusí tedy ukončovat pouze celou etapu vývoje dítěte, ale naopak jsou stanoveny a sledovány v jednotlivých projektech a integrovaných blocích a jsou základem pro vytváření klíčových kompetencí dětí.

Takto zpracovaný obsah je dále rozpracováván do Třídních vzdělávacích plánů. Jak již bylo výše uvedeno, obsah vzdělávání je stejný pro obě třídy, tedy i rozpracování daného tématu v ŠVP na podtémata je totožný. Učitelky v jednotlivých třídách pak samy volí okruhy činností a

konkretizují dílčí cíle stanovené v ŠVP na cíle respektující věková a vývojová specifika dětí dané třídy. Učitelky však mají možnost v průběhu roku zařazovat aktuální témata nebo zpracovat téma vycházející ze vzniklého klimatu, nápadů dětí... aj.

Z obsahu zpracovaném v TVP vychází pak samotné plánování již zcela konkrétní vzdělávací nabídky pro danou třídu, kde učitelka volí svůj užší záměr a evaluační cíle, kterým bude věnována největší nabídka činností. Neboť se děti neučí jen jedním způsobem (styl, druh inteligence), proto učitelka volí činnosti různého charakteru. Obsah nabízí tak, aby si děti mohly samy vybrat cestu k učení, k níž nejvíce inkriminují a která jim také přinese prožitek z ukončeného výsledku. Náš způsob práce, tedy práce v koutcích aktivit nám toto zaručuje a dětem tak umožňujeme seberealizaci, podporujeme jejich sebevědomí, samostatnost v rozhodování a zároveň přijímání odpovědnosti, ale také je vedeme ke spolupráci, sounáležitosti, k objevování a zejména k prožívání úspěchu, radosti a pocitu bezpečí.

VII. EVALUAČNÍ SYSTÉM ŠKOLY

Cílem evaluace je ověřovat kvalitu veškeré činnosti včetně podmínek školy.

1. Evaluace školního programu

- a) SWOT analýza podmínek a vzdělávacího procesu školy z hlediska RVP PV (1x ročně)
- b) realizace stanovených cílů, záměrů vzdělávacího obsahu ŠVP a jeho funkčnost (1x ročně)
- c) autoevaluace práce pedagogického kolektivu (2x ročně)

2. Evaluace třídního programu

- a) evaluace vzdělávání pomocí rámcových cílů (kdykoliv v průběhu dne - sebereflexe)
 - 1. Co se právě teď dítě učí?
 - 2. S jakou hodnotou se právě teď setkává?
 - 3. Jaký má právě teď prostor pro samostatnou práci?
- b) vyhodnocování stanovených záměrů provádí učitelky průběžně metodou rozhovorů a diskusí mezi sebou (denně nebo dle potřeby, na pedagogických radách dle plánu)
- c) evaluaci integrovaného bloku (evaluační závěr vzhledem ke stanoveným evaluačním cílům = výstupům ke třídě dětí) provádí učitelky po ukončení každého tematického bloku písemnou formou na listě, který je součástí týdenního plánu
- d) **hospitační činnost** :
 - 1. průběžná - orientační (dle potřeby či situace)
 - 2. komplexní a tematická (plán vnitřní kontroly, nejméně 2x za rok)
- e) **sebehodnocení**

3. Evaluace vzdělávacích výsledků

Pedagog průběžně sleduje a vyhodnocuje individuální rozvoj a učební pokroky každého jednotlivého dítěte:

- a) pozorování a rozhovory s dítětem (útržkový systém)
- b) písemné zaznamenání rozvoje a pokroku dítěte (plán individuálního rozvoje dítěte)
- c) pedagogická diagnostika (vstupní - adaptace, 2x ročně hodnocení předškolních dětí vzhledem ke klíčovým kompetencím – vytvořený formulář, oregonská metoda)
- d) zpětná vazba (reakce dětí, konzultace s rodiči, s učiteli ZŠ, fotodokumentace)
- e) portfolia dětí (výtvarné práce, výrobky, grafické cviky, pracovní listy, sešity)

4. Vlastní hodnocení školy

Zaznamenává výsledky evaluačního procesu dle plánu evaluace jednotlivých oblastí vlastního hodnocení školy a slouží k rozvoji školy. Tento plán je zpracován samostatně.